

Eurolaanboomcentrum Opheusden jubileert!

21 en 22 september 2007
**Tentoonstelling
en demo-dagen**

www.boomkwekersopheusden.nl

Boomkwekerij Brienissen B.V.
Groenvoorziening Brienissen B.V.

ALLE BOMEN ZIJN SPECIAAL... MAAR SOMMIGE ZIJN SPECIALER.

Correspondentieadres: Postbus 45, 4040 DA Kesteren Bezoekadres: Tielsestraat 92A, 4043 JT Opheusden
31(0)488-443695 Fax 31(0)488-441879 Email: info@brienissen.nl Website: www.brienissen.nl

Gebruikswaardeonderzoek laanbomen

Beslissingen over het gebruik van bomen zijn bepalend voor een groot aantal jaren. Laanbomen worden bovendien vaak in een niet optimale omgeving (verharding) gebruikt waardoor de keuze van een geschikte soort of selectie extra belangrijk is. Om deze reden wordt er bij de keuze van laanbomen voor nieuwe aanplanten in het stedelijk gebied vaak terug gegrepen op het oude reeds lang bekende sortiment. Veel nieuwe, soms zelfs betere cultivars en selecties worden daardoor nauwelijks toegepast. Aan de andere kant is het voor gebruikers van laanbomen ook erg moeilijk om een gefundeerde keuze te maken zolang er geen betrouwbare gegevens zijn over de gebruikswaarde van nieuwe soorten of selecties. Om deze redenen wordt door PPO-Bomen en Naktuinbouw in opdracht van het PT inmiddels ruim tien jaar gewerkt aan het gebruikswaarde onderzoek laanbomen.

Langlopend onderzoek

In overleg met producenten (boomkwekers) en afnemers (gemeenten) van laanbomen werd een lijst opgesteld van nieuwe soorten en cultivars waarover meer informatie gewenst zou zijn. Vanaf 1997 is begonnen met het aanleggen van proefbeplantingen. Tot en met 2005 werden jaarlijks beplantingen aangelegd van 7-10 soorten. De keuze uit de lijst en de begeleiding van het onderzoek wordt verzorgd door een Begeleidingscommissie bestaande uit vertegenwoordigers van NBvB, Anthos, VHG en de Vereniging Stadswerk.

Inmiddels zijn 80 soorten of selecties geplant in 20 gemeenten. Daarbij is gestreefd naar minimaal 10 bomen per locatie in min-

stens 2 gemeenten. De deelnemende gemeenten zijn verspreid over heel Nederland om verschillen in bodemtype en klimaat mee te kunnen nemen in het onderzoek. Het project richt zich op de waarde als straatboom. Daarom staan de bomen in de proefbeplantingen gewoonlijk in of naast de verharding van de straat waardoor ze een beperkte groeiruimte hebben. Om te zien hoe ze zich ontwikkelen als ze vrij kunnen uitgroeien zijn van alle soorten en cultivars ook exemplaren op enkele referentie terreinen aangeplant waar ze in een parkachtige omgeving vrij kunnen uitgroeien. In totaal zijn vanuit het project 1799 bomen geplant.

Vanaf het begin van het onderzoek worden de bomen op elke locatie regelmatig be-

zocht. Bij elk bezoek worden hoogte en diameter gemeten en worden waarnemingen gedaan betreffende de invloed van strooizout, beschadigingen, hoge grondwaterstand, verharding rond het plantgat, ziekten en plagen etc. Ook bijzonderheden betreffende beheers- en gebruikaspecten als kroonvorm, takval, behoefte snoei etc. worden vastgelegd.

Nieuwe fase

In 2006 is het project een nieuwe fase ingegaan. Er worden geen nieuwe beplantingen meer aangelegd, maar de aandacht is geconcentreerd op het verzamelen en verwerken van informatie betreffende de reeds geplante soorten en cultivars. Daarbij worden de waarnemingen in de bestaande beplantingen volgens schema voortgezet. Tevens is begonnen met de systematische verwerking van de beschikbare meetgegevens. De oudste beplantingen staan inmiddels 10 jaar. Omdat bij de aanleg van de beplantingen gebruik werd gemaakt van redelijk zware bomen (minimum maat 16/18) beginnen nu verschillen in groei en ontwikkeling zichtbaar te worden. Zodoende wordt het mogelijk om conclusies te trekken over het effect van groeiplaats en/of klimaat.

Om dit beeld verder te versterken zullen de onderzoekers de komende periode op zoek gaan naar oudere beplantingen van de in het onderzoek opgenomen soorten. Na deel van deze beplantingen is dat de geschiedenis niet bekend is en de wijze van planten niet is gestandaardiseerd. Echter, wachten tot de in dit project geplante bomen volwassen zijn geworden is echter geen optie. Daarom zal getracht worden om door aanvullende waarnemingen wat betreft vorm, gezondheid en beheersas-

pecten het beeld van de gebruikswaarde van de in het onderzoek opgenomen soorten verder te completeren.

Communicatie

Het doel van het gebruikswaarde project is niet alleen het genereren maar vooral ook het uitdragen van kennis over de toepasbaarheid van (nieuwe) soorten en selecties (cultivars) van laan- en straatbomen. Jaarlijks worden er daarom 3-4 vakbladpublicaties geschreven en meerdere lezingen verzorgd. Uiteindelijk zullen de resultaten betreffende het getoetste sortiment gebundeld worden in een boek.

Om de communicatie met alle betrokkenen en belanghebbenden te versterken is de website www.straatbomen.nl geopend. De site bevat een aantal onderdelen. Er is een lijst van alle in het onderzoek opgenomen soorten en cultivars, deels reeds met foto. Voor elke soort zijn de exacte locaties aangegeven waarop deze bomen zijn geplant; zodat het voor iedere geïnteresseerde mogelijk is om zelf te gaan kijken om zich een oordeel te vormen over een specifieke cultivar. Verder bevat de site een lijst van alle publicaties uit het project; de publicaties vanaf 2000 zijn daarbij on-line leesbaar. De informatie op deze site zal in de komende jaren verder worden uitgebreid.

*Jelle Hiemstra
PPO Bomen, tel. 0252-462121;
Jelle.hiemstra@wur.nl*